

Rekenkamer
OOST-NEDERLAND

Onderzoeksprogramma 2024

Vul je adres, halte of station in en plan je reis

Van adres of station

Naar adres of station

Colofon

De Rekenkamer Oost-Nederland is een onafhankelijk orgaan dat onderzoek doet naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur van de provincies Gelderland en Overijssel.

De bestuursleden van de Rekenkamer zijn: de heer drs. M.M.S. Mekel (voorzitter), de heer ir. T.J.A. Gies (plv. voorzitter) en mevrouw drs. S.C. Van der Haagen. De secretaris-directeur is mevrouw drs. S.W. Mathijssen RO.

Rekenkamer Oost-Nederland
Sijzenbaanplein 11-15
7411 HL Deventer
Telefoon: 0570 - 66 58 00
info@rekenkameroost.nl
www.rekenkameroost.nl
Twitter: @RekenkamerOost

Foto's in dit onderzoeksprogramma komen van Pixabay, Pexels, Wikipedia Commons, Istock en Google Maps.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Overloop uit 2023	3
Interbestuurlijk toezicht Gelderland	
Immaterieel erfgoed	
Nieuw te starten onderzoek 2024	4
Energiebesparing	
Bereikbaarheid openbaar vervoer	
Risicobeheersing grote projecten	
Overige activiteiten	6
Planning	7
Gepubliceerd onderzoek en groslijst onderwerpen	8

Inleiding

De afgelopen maanden hebben we met veel nieuwe statenleden kennisgemaakt en met fracties gesproken over onderwerpen voor het onderzoeksprogramma 2024. We gebruiken deze gesprekken om onderwerpen op te halen en de belangstelling te polsen voor de onderwerpen die wij geschikt vinden. Dit op basis van monitoring van ontwikkelingen en actualiteiten in het provinciaal beleid. Dit levert elk jaar meer op dan we kunnen onderzoeken waardoor keuzes nodig zijn. Keuzes die - in het kader van de onafhankelijkheid van rekenkamers - door het bestuur van de Rekenkamer Oost-Nederland zijn gemaakt en die u kunt lezen in dit onderzoeksprogramma.

Op de groslijst staan onderwerpen die we nu niet onderzoeken, maar die we in gedachten houden voor een volgend onderzoeksprogramma. Daarin ziet u ook de onderwerpen die in gesprekken zijn aangedragen. Staat een onderwerp dat u als statenlid heeft genoemd er niet bij dan kan dat bijvoorbeeld omdat het geen (of kleine) taak van de provincie is, er geen beleid voor is, (deels) al is onderzocht, onderdeel is van een overkoepelend thema etc.

Provinciale Staten van Overijssel en Gelderland hebben de gelegenheid om hun zienswijze op dit onderzoeksprogramma te geven. Het bestuur van de Rekenkamer kan op basis van de zienswijzen besluiten het programma aan te passen. Als het programma definitief is lichten we het toe aan de Gedeputeerde Staten.

Namens het bestuur van de Rekenkamer Oost-Nederland,

Michael Mekel
Voorzitter

Suzan Mathijssen
Secretaris-directeur

Overloop uit 2023

Interbestuurlijk toezicht Gelderland

Provincies zijn verantwoordelijk voor Interbestuurlijk toezicht op gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen, bij de uitvoering van een aantal specifieke wettelijke taken. Het gaat daarbij om toezicht op bijvoorbeeld het omgevingsrecht, ruimtelijke ordening, huisvesting van statushouders, monumenten en archeologie. Met dit toezicht controleert de provincie of deze medeoverheden hun taken goed uitvoeren. Dit is belangrijk omdat burgers, bedrijven en overheden moeten kunnen vertrouwen op een kwalitatief goed bestuur. Reden voor de Rekenkamer om de doeltreffendheid van het Interbestuurlijk toezicht door de provincie Gelderland te onderzoeken. De uitkomsten van het onderzoek zijn relevant omdat het huidige Uitvoeringsprogramma Interbestuurlijk toezicht afloopt. De resultaten van het rekenkameronderzoek kunnen gebruikt worden als input voor het nieuwe uitvoeringsprogramma. Publicatie wordt verwacht aan het eind van het eerste kwartaal 2024.

Immaterieel erfgoed

Erfgoed heeft historische waarde, waarde voor de leefomgeving en een verbindende waarde. Bij immaterieel erfgoed gaat het om de niet-tastbare aspecten van erfgoed, zoals festiviteiten, tradities, rituelen, sociale praktijken en ambachten. Dit wordt van generatie op generatie doorgegeven en door een gemeenschap gedragen. Het is van belang om dit immaterieel erfgoed te beschermen, omdat het een belangrijk onderdeel is van de identiteit en cultuur van een samenleving. Volgens Unesco ligt de verantwoordelijkheid voor het levend en actueel houden van immaterieel erfgoed bij gemeenschappen, individuen of groepen die het beoefenen. Een provincie kan zelf bepalen in hoeverre zij wil inzetten op immaterieel erfgoed. De Rekenkamer gaat onderzoeken hoe de inzet van Gelderland en Overijssel op het gebied van immaterieel erfgoed eruit ziet en wat de resultaten zijn. Publicatie wordt verwacht in het tweede kwartaal 2024.

Nieuw te starten onderzoek 2024

Energiebesparing

Energiebesparing is - naast het opwekken van hernieuwbare energie - een belangrijke pijler in de energietransitie en daarmee voor het behalen van klimaatdoelen. Wij nemen deel aan het DoeMee-onderzoek dat de NVR in 2024 uitvoert naar toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht van bedrijven en instellingen. De energiebesparingsplicht is van toepassing op grootverbruikers en gaat om investeringen die binnen vijf jaar kunnen worden terugverdiend. Ook komt in het onderzoek de informatieplicht aan de orde, te weten het (eens per vier jaar) actief informeren van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland over de energiebesparende maatregelen die zijn genomen. Toezicht en handhaving op beide onderdelen is als taak belegd bij Omgevingsdiensten, waar provincie (en gemeenten) opdrachtgever voor zijn. Aanvullend daarop zullen we een onderzoek naar de provinciale inzet op energiebesparing uitvoeren.

Bereikbaarheid openbaar vervoer

Provincies zijn verantwoordelijk voor het stads-, streek- en gedecentraliseerde treinvervoer. Het gebruik van het openbaar vervoer (OV) is echter nog niet terug op het niveau van voor de coronapandemie en er zijn zorgen over de financiering. De provincie bestuurt zelf geen bussen of treinen maar verleent concessies aan vervoerders. In 2017 besloten de provincies Gelderland, Overijssel en Flevoland de handen in één te slaan en de aanbesteding van de OV-concessies gezamenlijk aan te pakken. Op basis van het beleid van de drie provincies is de nota van uitgangspunten voor de concessieverlening vastgesteld door de Provinciale Staten. Het verbeteren van de bereikbaarheid is hierin één van de hoofdpunten. In dit onderzoek willen we kijken naar de doeltreffendheid van het beleid op het gebied van het openbaar vervoer. Daarbij willen we ook aandacht besteden aan het gebruik en de inzet op andere mobiliteitsdiensten en flexibel openbaar vervoer.

Nieuw te starten onderzoek 2024

Risicomanagement

Risico's nemen is onvermijdelijk. Zeker voor provincies met ambitie. Bij het nemen van risico's hoort nadrukkelijk ook een gedegen beheersing van de risico's. Dit wordt het risicomanagement genoemd. Risico's die niet goed beheerst worden, kunnen namelijk in sommige gevallen leiden tot vervelende gevolgen voor bewoners en bedrijven en financiële en juridische consequenties hebben. Een goede beheersing kan het mislukken van projecten voor de provincie niet voorkomen, wel wordt de kans erop kleiner en kunnen de gevolgen ervan verminderd worden. Het risicomanagement ligt primair bij Gedeputeerde Staten en de ambtelijke organisatie. Omdat PS moeten kunnen vertrouwen op goed risicomanagement op het moment dat zij gevraagd worden een besluit te nemen over een nieuw project, is het van belang om de staat van het risicomanagement eens onder de loep te nemen.

Overige activiteiten

Kennisdelen

In eerste instantie richten we onze rapportage aan PS. De inhoud kan echter voor een breder publiek interessant zijn. Bij elk onderzoek maken we die afweging en denken na over het delen van kennis. Dit kan in de vorm van een artikel maar ook presentaties en informeren van specifieke doelgroepen behoort tot de mogelijkheden.

Begeleiden stagiairs

Vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid worden in 2024 maximaal twee studenten in de gelegenheid gesteld om bij ons stage te lopen (en hun scriptie te schrijven). In overleg wordt een geschikt onderwerp geselecteerd. Onderzoekers van de Rekenkamer begeleiden de studenten bij het doen van onderzoek. Op die manier houden we ook onze wetenschappelijke kennis op peil.

Onderwerpselectie

Een continue activiteit binnen de Rekenkamer heeft betrekking op het verkennen van nieuwe onderwerpen. Onder meer de gesprekken met fracties, het bijhouden wat er in de commissies op de agenda staat, het bijwonen van technische presentaties, het volgen van landelijke ontwikkelingen etc. ondersteunen hierbij.

Planning

Activiteit

Activiteit	2024								2025	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
Interbestuurlijk toezicht Gelderland	■	■								
Immaterieel erfgoed	■	■	■							
Energiebesparing	■	■	■	■	■	■				
Bereikbaarheid OV		■	■	■	■	■	■			
Risicomanagement			■	■	■	■	■	■	■	
Overige activiteiten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Gepubliceerd onderzoek en groslijst onderwerpen

Taak	Uitgevoerde onderzoeken afgelopen 10 jaar	Groslijst onderwerpen
	Grip op reserves (2023)	Digitalisering (Woo, Digitaal Stelsel Omgevingswet)
	DoeMee-onderzoek ondersteuning volksvertegenwoordigers (2023)	Follow-up subsidies
	Effectiviteit revolverende fondsen (2022)	Aanbestedingen
	Wob-verzoeken (2022)	Demografisch impact analyses
	(Actualisatie) coronarekeningen (2021) en reflectie corona-aanpak provincies (2021)	Communicatie (w.o. behandeling zienswijzen)
	Subsidies (2019)	Informatiemanagement
	Informatieveiligheid (2019)	Integrale sturing
	Burgerparticipatie bij infrastructurele projecten (2017)	
	Netwerksturing Gelderland (2016)	
	Toezicht gemeentefinanciën (en GR'en) (2013 en follow-up 2017)	
	Social return (2015)	
	Externe inhuur Overijssel (2014)	
	Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (2014)	
	Effectiviteit subsidies Overijssel (2013)	
	Nulmeting social return (2013)	
	Statenvragen (2013)	

Gepubliceerd onderzoek en groslijst onderwerpen

Taak	Uitgevoerde onderzoeken afgelopen 10 jaar	Groslijst onderwerpen
	Cultureel ondernemerschap (2016)	Sport- en evenementenbeleid
	Immaterieel erfgoed (loopt nog)	
	Lessen uit gebiedsprocessen (2023)	Provinciaal Programma Landelijke Gebied (PPLG)
	Verdroging en grondwateronttrekkingen (2022)	Passieve soortenbescherming (VTH)
	Aanpak landschapsbeheer Overijssel (2021)	Agrarisch natuurbeheer
	Natuurcompensatie Overijssel (2019)	Faunabeheer
	Programmatische aanpak stikstof (2017)	Grondbeheer (inzet provinciale gronden)
	Verkenning natuur (2016)	Bos- en bomenbeleid
	Faunabeheer Gelderland (2014)	Kader Richtlijn Water
	Grondverwerving (2013 en follow-up 2017)	Agro- en foodprogramma's

Gepubliceerd onderzoek en groslijst onderwerpen

Taak	Uitgevoerde onderzoeken afgelopen 10 jaar	Groslijst onderwerpen
	Voorkantsturing ruimtelijke plannen (2022)	Vestigingsklimaat
	Leegstand (2022)	Vliegveld Twente als werklocatie
	Grondwaterbescherming (2019) en follow-up (2022)	Wonen
	Waterveiligheid en -overlast (2018)	
	Wonen (2018)	
	XL Businesspark Twente (2017)	
	Follow-up bedrijventerreinen (2015)	
	Circulair inkopen en aanbesteden (2020)	Brede welvaart
	Lessen voor innovatie Overijssel (2018)	Democratische legitimiteit regionale verbanden
	Revoluerende fondsen (2017)	
	Maatregelen discrepantie arbeidsmarkt Gelderland (2014)	
	Gemeenschappelijke regelingen Overijssel (2014)	

Gepubliceerd onderzoek en groslijst onderwerpen

Taak	Uitgevoerde onderzoeken afgelopen 10 jaar	Groslijst onderwerpen
	Stimuleren fietsvervoer (2023)	Verkeersveiligheid
	Verzoekonderzoek kanaal Almelo - De Haandrik (2021)	
	Follow-up onderhoud wegen en kunstwerken (2020)	
	Goederenvervoer over water Overijssel (2017)	
	Groot onderhoud wegen en kunstwerken (2016)	
	Concessieverlening openbaar vervoer Overijssel (2013)	
	Omgevingsdiensten Twente (2023)	Klimaatbeleid
	Warmtenetten Gelderland (2020)	Doeltreffendheid energiebeleid (w.o. RES)
	Draagvlak hernieuwbare energie (2020)	Follow-up VTH
	Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) Gelderland (2019)	Netwerkcongestie
	Energietransitie (2018)	
	Opdrachtgeverschap BRZO-omgevingsdiensten (2015)	
	Energietransitie Gelderland (2014)	